

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 194 (XXXVIII) — Nr. 362

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 30 aprilie 2026

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
LEGI ȘI DECRETE		
54.	— Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor	2
248.	— Decret privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor	2
★		
61.	— Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății	3
255.	— Decret privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății	3
★		
258.	— Decret privind conferirea Ordinului Național <i>Steaua României</i>	4
259.	— Decret privind conferirea Ordinului Național <i>Steaua României</i>	4
260.	— Decret privind conferirea Ordinului <i>Meritul pentru Promovarea Drepturilor Omului și Angajament Social</i>	5
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		
	Decizia nr. 726 din 9 decembrie 2025 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 21 alin. (1) din Codul de procedură penală, în redactarea anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 201/2023 pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru modificarea altor acte normative	5–8

LEGI ȘI DECRETE

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE**pentru modificarea și completarea Legii nr. 489/2006
privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 201 din 21 martie 2014, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 23, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(4) Exerțarea fără drept a atribuțiilor de preot, rabin, imam sau a altor funcții, clericale ori monahale, asimilate cu acestea la solicitarea cultelor de către Secretariatul de Stat pentru Culte, constituie infracțiune și se pedepsește potrivit Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare.”

2. La articolul 29, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alin. (1¹), cu următorul cuprins:

„(1¹) Cultele au dreptul exclusiv asupra modalităților religioase de cinstire a persoanelor canonizate, beatificate, sanctificate, trecute în rândul drepturilor sau recunoscute ca simboluri identitare proprii.”

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI
DEPUTAȚILOR,
VASILE-DANIEL SUCIU

PREȘEDINTELE SENATULUI
ILIE-GAVRIL BOLOJAN

București, 30 aprilie 2026.
Nr. 54.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET**privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea
Legii nr. 489/2006 privind libertatea religioasă
și regimul general al cultelor**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
NICUȘOR-DANIEL DAN

București, 30 aprilie 2026.
Nr. 248.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. I. — Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 652 din 28 august 2015, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 6 litera h), după punctul 10 se introduce un nou punct, punctul 11, cu următorul cuprins:

„11. servicii de consiliere psihologică pentru părinții ori tutorii legali ai copiilor cu sindrom Down sau cu tulburări din spectrul autist;”

2. La articolul 48 alineatul (2), litera b) se modifică și va avea următorul cuprins:

„b) programe naționale de sănătate curative care au drept scop asigurarea tratamentului specific în cazul bolilor cu impact major asupra sănătății publice, altele decât TBC și HIV/SIDA și transplant de organe, țesuturi și celule, precum și acordarea de servicii medicale, servicii de consiliere psihologică acordate părinților ori tutorilor legali ai copiilor cu sindrom Down sau cu

tulburări din spectrul autist, în unități de specialitate, servicii de îngrijiri paliative și servicii conexe actului medical pentru persoanele diagnosticate cu tulburări din spectrul autist, potrivit structurii și obiectivelor stabilite conform art. 51 alin. (4).”

3. La articolul 230, după alineatul (4) se introduce un nou alineat, alin. (5), cu următorul cuprins:

„(5) Părinții ori tutorii legali ai copiilor cu sindrom Down sau cu tulburări din spectrul autist pot beneficia de servicii de consiliere psihologică, cu decontare integrală din fondurile asigurărilor sociale de sănătate.”

Art. II. — (1) Prevederile prezentei legi intră în vigoare în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a Legii bugetului de stat pe anul 2027.

(2) În termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Guvernul României actualizează normele metodologice de aplicare a legii.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
NATALIA-ELENA INTOTERO

PREȘEDINTELE SENATULUI
MIRCEA ABRUDEAN

București, 30 aprilie 2026.
Nr. 61.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
NICUȘOR-DANIEL DAN

București, 30 aprilie 2026.
Nr. 255.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**DECRET****privind conferirea Ordinului Național *Steaua României***

În temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale art. 4 alin. (1), alin. (2) lit. c) și art. 6 lit. A din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 11/1998 pentru reinstituirea Ordinului național *Steaua României*, republicată, cu modificările ulterioare, având în vedere propunerea ministrului apărării naționale, cu prilejul Zilei Europei,

în semn de înaltă apreciere pentru contribuția excepțională la consolidarea cooperării bilaterale în domeniul apărării, prin sprijinul constant acordat dezvoltării relațiilor dintre forțele armate ale României și cele ale Republicii Portugheze, precum și pentru implicarea activă în coordonarea și susținerea participării comune la inițiative și misiuni multinaționale, în special în cadrul NATO și al Uniunii Europene,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se conferă Ordinul Național *Steaua României* în grad de *Comandor*, cu însemn de pace, pentru militari, domnului general José Nunes da Fonseca, șeful Statului Major General al Forțelor Armate Portugheze.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

NICUȘOR-DANIEL DAN

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU

ILIE-GAVRIL BOLOJAN

București, 30 aprilie 2026.

Nr. 258.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**DECRET****privind conferirea Ordinului Național *Steaua României***

În temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale art. 4 alin. (1), alin. (2) lit. c) și art. 6 lit. A din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 11/1998 pentru reinstituirea Ordinului național *Steaua României*, republicată, cu modificările ulterioare, având în vedere propunerea ministrului apărării naționale, cu prilejul Zilei Europei,

în semn de înaltă apreciere pentru contribuția sa excepțională la consolidarea cooperării bilaterale în domeniul apărării, prin sprijinirea dialogului strategic și a relațiilor instituționale dintre structurile militare ale României și ale Marelui Ducat al Luxemburgului, contribuind la creșterea interoperabilității forțelor armate și la întărirea coeziunii aliate,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se conferă Ordinul Național *Steaua României* în grad de *Comandor*, cu însemn de pace, pentru militari, domnului general Steve Thull, șeful Statului Major General al Forțelor Armate din Marele Ducat al Luxemburgului.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

NICUȘOR-DANIEL DAN

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU

ILIE-GAVRIL BOLOJAN

București, 30 aprilie 2026.

Nr. 259.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

privind conferirea Ordinului *Meritul pentru Promovarea Drepturilor Omului și Angajament Social*

În temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale art. 4 alin. (3) și ale art. 7 lit. A din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale Legii nr. 107/2020 privind instituirea Ordinului *Meritul pentru Promovarea Drepturilor Omului și Angajament Social*,

cu prilejul Zilei Internaționale de Acțiune pentru Climă,

în semn de apreciere pentru meritele deosebite de care a dat dovadă de-a lungul activității sale civice, în scopul apărării dreptului comunităților la un mediu sănătos, militând pentru ameliorarea legislației aplicabile, pentru dialogul dintre autorități și cetățeni, pentru consolidarea spiritului de voluntariat, precum și pentru libertatea de exprimare și conștientizarea drepturilor civice,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se conferă Ordinul *Meritul pentru Promovarea Drepturilor Omului și Angajament Social* în grad de *Cavaler* domnului Niculae Rădulescu-Dobrogea.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

NICUȘOR-DANIEL DAN

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU

ILIE-GAVRIL BOLOJAN

București, 30 aprilie 2026.

Nr. 260.

D E C I Z I I A L E C U R Ț I I C O N S T I T U Ț I O N A L E**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****D E C I Z I A Nr. 726**

din 9 decembrie 2025

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 21 alin. (1) din Codul de procedură penală, în redactarea anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 201/2023 pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru modificarea altor acte normative

Elena-Simina Tănăsescu	— președinte
Asztalos Csaba-Ferenc	— judecător
Mihai Busuioc	— judecător
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Andrei Grigoraș	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Nicoleta-Ecaterina Eucarie.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 86 din Codul de procedură penală, excepție ridicată, din oficiu, de Judecătoria Târgu Mureș — Secția penală în Dosarul nr. 11.010/320/2020/a1.1 al acestei instanțe și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.492D/2021.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale, cu referire la Decizia nr. 512 din 17 octombrie 2024 și Decizia nr. 627 din 21 noiembrie 2023.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 15 iulie 2021, pronunțată în Dosarul nr. 11.010/320/2020/a1.1, **Judecătoria Târgu Mureș — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 86 din Codul de procedură penală**. Excepția a fost ridicată, din oficiu, într-o cauză având ca obiect stabilirea vinovăției inculpatului sub

aspectul săvârșirii infracțiunii de vătămare corporală din culpă, prevăzută de art. 196 alin. (2) și (3) din Codul penal. În cauză a fost admisă excepția neregularității rechizitoriului, invocată din oficiu de către judecătorul de cameră preliminară, motivat de faptul că procurorul a stabilit cadrul procesual fără citarea asigurătorului RCA, ulterior procurorul menținând dispoziția de trimitere în judecată fără a rectifica rechizitoriul.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate, instanța care a ridicat excepția susține că dispozițiile legale criticate contravin prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție, referitoare la calitatea legii, întrucât acestea nu se află într-o coerență legislativă cu dispozițiile Legii nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie, precum și cu interpretarea obligatorie a art. 86 din Codul de procedură penală dată prin Decizia nr. 1 din 15 februarie 2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii. Se arată că, potrivit dispozițiilor art. 86 din Codul de procedură penală, în interpretarea dată prin Decizia nr. 1 din 15 februarie 2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, „în cazul asigurării obligatorii de răspundere civilă pentru prejudicii produse prin accidente de vehicule, societatea de asigurare are calitatea de parte responsabilă civilmente și are obligația de a repara singură prejudiciul cauzat prin infracțiune, în limitele stabilite în contractul de asigurare și dispozițiile legale privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă”. Or, această obligație nu poate fi îndeplinită dacă, în cursul urmăririi penale, persoana vătămată care se constituie parte civilă nu solicită introducerea în procesul penal a părții responsabile civilmente, întrucât, potrivit dispozițiilor art. 21 alin. (1) din Codul de procedură penală, organele judiciare nu pot dispune, din oficiu, introducerea în cauză a societății de asigurare.

6. Se arată că, în speța dedusă judecării, persoana vătămată s-a constituit parte civilă împotriva inculpatului, fără a solicita introducerea în cauză a societății de asigurare. Pentru aceste considerente, judecătorul de cameră preliminară a admis excepția neregularității rechizitoriului, ridicată din oficiu, și a solicitat procurorului remedierea neregularității actului de sesizare, în sensul introducerii în cauză a persoanei responsabile civilmente. Se mai notează că, invocând prevederile art. 21 alin. (1) din Codul de procedură penală, procurorul a menținut dispoziția de trimitere în judecată, fără a rectifica rechizitoriul, având în vedere că nu poate introduce din oficiu în proces partea responsabilă civilmente. În aceste condiții, instanța de judecată, autoare a excepției de neconstituționalitate, susține că procurorul, în temeiul art. 328 alin. (2) din Codul de procedură penală, are obligația de a indica în rechizitoriu persoana responsabilă civilmente, pentru a asigura legala sesizare a instanței sub aspectul posibilității de soluționare a acțiunii civile în cadrul procesului penal. Se arată că dispozițiile procesuale penale criticate sunt lipsite de claritate, precizie și previzibilitate, întrucât generează o incertitudine juridică în ceea ce privește statutul societății de asigurare în cadrul procesului penal, respectiv calitatea acesteia de parte responsabilă civilmente.

7. Totodată, în susținerea neconstituționalității dispozițiilor criticate, se arată că prin prevederile art. 21 alin. (1) din Codul de procedură penală sunt încălcate dispozițiile constituționale privind dreptul la apărare și dreptul de acces la justiție al asigurătorului, căruia într-un proces civil ulterior i-ar putea fi opusă hotărârea din procesul penal, fără a se putea apăra. Pe de altă parte, se susține că dispozițiile criticate încalcă și dreptul la apărare al inculpatului, prevăzut de art. 24 din Constituție, întrucât, în procesul penal, acesta nu are posibilitatea chemării

în garanție a asigurătorului. De asemenea, se arată că este afectat și dreptul de proprietate al inculpatului, care riscă să răspundă patrimonial pentru o obligație ce, temporar sau definitiv, nu îi incumbă, ci revine asigurătorului.

8. În esență, se susține că normele prevăzute de Codul de procedură penală referitoare la partea responsabilă civilmente nu sunt clare și previzibile, prin raportare la art. 328 alin. (2) din același cod, întrucât, în situații precum cea din cauza *pendinte*, nu permit sesizarea legală a instanței penale, care, în lipsa indicării părții responsabile civilmente — cu referire la asigurător —, nu va putea soluționa acțiunea civilă în cadrul procesului penal.

9. Se face trimitere la jurisprudența Curții Constituționale, respectiv la Decizia nr. 257 din 26 aprilie 2017 și la Decizia nr. 671 din 30 octombrie 2018, la jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție — Decizia nr. 1 din 15 februarie 2016, pronunțată de Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii —, precum și la Directiva 2009/103/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind asigurarea de răspundere civilă auto și controlul obligației de asigurare a acestei răspunderi.

10. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie, potrivit încheierii de sesizare, dispozițiile art. 86 din Codul de procedură penală, care au următorul conținut: *„Persoana care, potrivit legii civile, are obligația legală sau convențională de a repara în întregime sau în parte, singură sau în solidar, prejudiciul cauzat prin infracțiune și care este chemată să răspundă în proces este parte în procesul penal și se numește parte responsabilă civilmente.”*

14. În ceea ce privește stabilirea obiectului excepției de neconstituționalitate, în jurisprudența sa Curtea a statuat, cu valoare de principiu, că, în exercitarea controlului de constituționalitate, instanța de contencios constituțional trebuie să țină cont de voința reală a părții care a ridicat excepția de neconstituționalitate, în caz contrar, Curtea ar fi ținută de un criteriu procedural strict formal, respectiv indicarea formală de către autorul excepției a textului legal criticat (în acest sens, a se vedea Decizia nr. 297 din 27 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 309 din 9 mai 2012).

15. Astfel, având în vedere criticile formulate, în sensul că instanța autoare a excepției de neconstituționalitate este nemulțumită de imposibilitatea procurorului de a introduce în cauză, din oficiu, partea responsabilă civilmente, Curtea constată că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie, în realitate, dispozițiile art. 21 alin. (1) din Codul de procedură penală, care la data sesizării aveau următorul conținut: *„Introducerea în procesul penal a părții responsabile civilmente poate avea loc, la cererea părții îndreptățite potrivit*

legii civile, în termenul prevăzut la art. 20 alin. (1).” Prin Decizia nr. 257 din 26 aprilie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 472 din 22 iunie 2017, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că sintagma „în termenul prevăzut la art. 20 alin. (1)” din cuprinsul dispozițiilor art. 21 alin. (1) din Codul de procedură penală este neconstituțională. Ulterior sesizării Curții Constituționale cu prezenta excepție de neconstituționalitate, art. 21 alin. (1) din Codul de procedură penală a fost modificat prin art. I pct. 3 din Legea nr. 201/2023 pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru modificarea altor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 618 din 6 iulie 2023, având în prezent următorul conținut: „*Introducerea în procesul penal a părții responsabile civilmente poate avea loc, la cererea părții civile, până la rezolvarea cauzei de către procuror.*” Însă, având în vedere cele statuate de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, Curtea va examina dispozițiile art. 21 alin. (1) din Codul de procedură penală, în redactarea anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 201/2023.

16. În opinia instanței de judecată, autoarea a excepției de neconstituționalitate, prevederile legale criticate contravin dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5) privind calitatea legii, ale art. 21 alin. (1) și (3) privind accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, ale art. 61 referitoare la rolul și structura Parlamentului, ale art. 124 privind înfăptuirea justiției, precum și ale art. 126 cu referire la instanțele judecătorești.

17. Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 21 alin. (1) din Codul de procedură penală, Curtea reține că acestea reglementează posibilitatea introducerii în procesul penal a părții responsabile civilmente, titularul cererii, precum și momentul până la care acestea poate fi formulată.

18. Cu privire la motivul de neconstituționalitate privind neclaritatea dispozițiilor criticate și imposibilitatea procurorului de a introduce în cauză, din oficiu, partea responsabilă civilmente, Curtea reține că, în jurisprudența sa, s-a mai pronunțat asupra dispozițiilor art. 21 alin. (1) din Codul de procedură penală, ocazie cu care a stabilit că acestea sunt constituționale (în acest sens, a se vedea Decizia nr. 671 din 30 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 79 din 31 ianuarie 2019, și Decizia nr. 512 din 17 octombrie 2024, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 334 din 15 aprilie 2025).

19. Astfel, prin Decizia nr. 671 din 30 octombrie 2018, precitată, Curtea a statuat, cu privire la titularii cererii de introducere în cauză a părții responsabile civilmente, că sintagma „la cererea părții îndreptățite potrivit legii civile”, cuprinsă în art. 21 alin. (1) din Codul de procedură penală, este constituțională. Pentru a pronunța această soluție, Curtea a reținut, în esență, că exercițiul acțiunii civile în cadrul procesului penal constituie un beneficiu procesual acordat victimei infracțiunii, de a valorifica toate elementele strânse de procuror în acuzare, precum și întreg cadrul procesual al procesului penal, pentru a-și satisface interesele de ordin civil — morale sau patrimoniale — afectate de comiterea infracțiunii. Acțiunea civilă alăturată acțiunii penale în cadrul procesului penal constituie latura civilă a acestui proces și are ca temei fapta ilicită, întrucât temeiul acțiunii penale este un fapt ilicit, iar acest temei limitează și temeiul acțiunii civile. De asemenea, Curtea a reținut că, în procesul penal, acțiunea civilă se declanșează prin constituirea ca parte civilă a persoanei vătămate, în condițiile art. 20 din Codul de procedură penală, cererea de constituire fiind necesar a fi formulată în scris sau oral, cu indicarea naturii

și a întinderii pretențiilor, a motivelor și a probelor pe care acestea se întemeiază. Acțiunea civilă poate fi exercitată de către persoana vătămată sau, după caz, de reprezentantul său legal (când persoana vătămată este lipsită de capacitate de exercițiu sau aceasta îi este restrânsă) ori de succesorii acesteia.

20. Distinct, alin. (2) al art. 21 din Codul de procedură penală prevede că, în mod excepțional, acțiunea civilă poate fi exercitată și de către procuror, pentru persoanele lipsite de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, exercițiul acțiunii de către procuror fiind subsidiar, condiționat de pasivitatea reprezentantului legal al persoanei vătămate ori de inexistența acestuia. Or, în ipoteza în care acțiunea civilă este exercitată de către persoana vătămată, având în vedere principiul disponibilității caracteristic procesului civil, aceasta poate determina nu numai existența acțiunii civile în cadrul procesului penal — prin declanșarea procedurii judiciare prin formularea cererii de constituire ca parte civilă —, ci și conținutul acestei acțiuni, prin stabilirea cadrului procesual din perspectiva părților și a obiectului, precum și a apărărilor formulate (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 671 din 30 octombrie 2018, precitată, paragraful 20). În consecință, având în vedere jurisprudența Curții, criticile de neconstituționalitate privind caracterul neclar al dispozițiilor art. 21 alin. (1) din Codul de procedură penală sunt neîntemeiate.

21. Cu referire la pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 24 din Constituție privind dreptul la apărare al inculpatului care nu poate chema în garanție partea responsabilă civilmente, fiindu-i astfel afectat patrimoniul, prin Decizia nr. 671 din 30 octombrie 2018, precitată, paragraful 29, Curtea a stabilit că nu se poate reține că norma procesual penală criticată limitează exercițiul dreptului la apărare al inculpatului, care, potrivit intereselor sale procesuale, are posibilitatea de a utiliza toate mijloacele prevăzute de lege pentru a invoca în apărarea sa fapte sau împrejurări. Dreptul la apărare al inculpatului presupune participarea la ședințele de judecată, folosirea mijloacelor de probă, invocarea excepțiilor prevăzute de legea procesual penală, exercitarea oricăror alte drepturi procesuale și posibilitatea de a beneficia de serviciile unui apărător.

22. În ceea ce privește încălcarea dreptului de acces liber la justiție și a dreptului la apărare ale asigurătorului, căruia într-un proces civil ulterior i-ar putea fi opusă hotărârea penală, Curtea apreciază că nici aceste critici nu sunt întemeiate. În acest sens, prin Decizia nr. 257 din 26 aprilie 2017, precitată, paragrafele 20 și 21, Curtea a arătat că persoana responsabilă civilmente, expusă unei acțiuni civile separate, are interesul de a interveni, în calitate de parte responsabilă civilmente, în procesul penal în care se judecă acțiunea civilă și în care se va pronunța o hotărâre judecătorească, hotărâre care, potrivit art. 28 alin. (1) din Codul de procedură penală, va avea autoritate de lucru judecat în fața instanței civile, cu privire la existența faptei și a persoanei care a săvârșit-o, așa încât Curtea a reținut că, în temeiul art. 21 alin. (3) din Codul de procedură penală, partea responsabilă civilmente poate interveni în procesul penal până la terminarea cercetării judecătorești la prima instanță de judecată, luând procedura din stadiul în care se află în momentul intervenției. Curtea a reținut, așadar, că, prin introducerea sa în cauză sau datorită intervenției sale în proces, persoana responsabilă civilmente devine parte în acțiunea civilă din cadrul procesului penal și, în această calitate, dobândește, implicit, drepturile procesuale inerente contraacțiunii pe care o are inculpatul cu privire la acțiunea civilă exercitată în procesul penal, așadar ea poate invoca orice probe existente în dosarul cauzei penale sau poate propune administrarea de probe noi care ar demonstra că pretențiile părții civile sunt neîntemeiate.

23. Analizând criticile de neconstituționalitate formulate în susținerea prezentei excepții, Curtea constată că cele reținute prin deciziile anterior menționate sunt aplicabile, *mutatis mutandis*, și în prezenta cauză.

24. Totodată, Curtea reține că, potrivit dispozițiilor art. 15 alin. (1) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 431 din 12 iunie 2017, este instituită obligația asiguratului ca, în cazul producerii unui accident de vehicule, să notifice asiguratorul RCA cu privire la acesta, în termen de 5 zile lucrătoare de la producerea accidentului, asiguratul având, așadar, cunoștință despre producerea evenimentului și putând interveni în cauză.

25. În final, cu privire la restul criticilor de neconstituționalitate, astfel cum au fost formulate, Curtea reține că acestea privesc aspecte ce țin de interpretarea și aplicarea în concret a normelor criticate în cauza în care a fost ridicată prezenta excepție de neconstituționalitate, aspecte care excedează competenței Curții Constituționale. Curtea reține că, potrivit interpretării instanței supreme, dată prin Decizia nr. 1 din 15 februarie 2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 258 din 6 aprilie 2016, „în cazul asigurării obligatorii de răspundere civilă pentru prejudicii produse prin accidente de vehicule, societatea de asigurare are calitatea de parte responsabilă civilmente și are obligația de a repara singură prejudiciul cauzat prin infracțiune,

în limitele stabilite prin contractul de asigurare și dispozițiile legale privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă”. Așadar, prin decizia pronunțată, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a statuat asupra practicii neunitare existente cu privire la stabilirea calității procesuale a societății de asigurare, în ipoteza asigurării obligatorii de răspundere civilă pentru prejudicii produse prin accidente de autovehicule, prin prisma dispozițiilor art. 86 din Codul de procedură penală, precum și asupra limitelor răspunderii acesteia în procesul penal.

26. Faptul că în cauza dedusă judecătii persoana vătămată a înțeles să se constituie parte civilă numai împotriva inculpatului, fără indicarea părții responsabile civilmente, reprezintă un aspect ce ține de aplicarea legii în speța concretă dedusă judecătii. Or, interpretarea conținutului normelor juridice, ca fază indispensabilă procesului de aplicare a legii în situațiile de fapt deduse judecătii, este de competența exclusivă a instanțelor judecătorești. De altfel, Curtea reține că prin art. 1 pct. 2 din Legea nr. 201/2023 legiuitorul a introdus obligația organului de urmărire penală de a întreba persoana vătămată dacă se constituie parte civilă și dacă cere introducerea în cauză a părții responsabile civilmente.

27. Curtea constată, așadar, că dispozițiile art. 21 alin. (1) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate, întrucât consacră o reglementare clară și previzibilă, aspectele invocate de instanța de trimitere nefiind de natură să atragă neconformitatea textului criticat cu dispozițiile constituționale.

28. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată, din oficiu, de Judecătoria Târgu Mureș — Secția penală în Dosarul nr. 11.010/320/2020/a1.1 al acestei instanțe și constată că dispozițiile art. 21 alin. (1) din Codul de procedură penală, în redactarea anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 201/2023 pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru modificarea altor acte normative sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Târgu Mureș — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 9 decembrie 2025.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
ELENA-SIMINA TĂNĂSESCU

Magistrat-asistent,
Andrei Grigoraș

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Relații cu publicul: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78/79/83.

Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

